

การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครู
ด้านการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

The Needs Assessment for Teacher Development Relates to Applying
Local Wisdom in Instruction

สวณีย์ เสริมสุข¹ สุขแก้ว คำสอน²

Savanee Sermsuk, Sukkeaw Comesorn

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างคือ ครูในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในตำบลหัวรอ เขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 จำนวน 105 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 และมีค่าความเที่ยงในส่วนของสภาพที่เป็นจริงเท่ากับ 0.97 และส่วนความคาดหวังมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการคำนวณค่า Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 81 ได้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และวิธีการที่ครูนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน คือ การนำปราชญ์ชาวบ้านมาสอนในโรงเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า สภาพที่เป็นจริงในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนด้านในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.09$ S.D.=0.72) และสภาพที่คาดหวังในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.93$ S.D.=0.58) เมื่อพิจารณาปริมาณความต้องการจำเป็นจากดัชนีบ่งบอกอันดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย พบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นอันดับที่ 1 คือ ด้านการวางแผน (PNI_{modified}= 0.28) รองลงมาคือ ด้านการลงมือปฏิบัติการสอน (PNI_{modified}= 0.27) และด้านการวัดและประเมินผล (PNI_{modified}= 0.27) และด้านการใช้ประโยชน์ (PNI_{modified}= 0.26) ตามลำดับ

คำสำคัญ (Keywords): การจัดการเรียนการสอน; ภูมิปัญญาท้องถิ่น; การพัฒนาครู

Received: 2022-04-12 Revised: 2022-06-16 Accepted: 2022-06-20

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: v_svaneer@hotmail.com

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University

Abstract

The purpose of this research was to assess the need for teacher development in applying local wisdom in teaching. The sample size was defined by the number of teachers at schools located in the Hua Ro Sub district. Under the Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 1, 105 people. A questionnaire was used to collect the data. The index of item objective congruence (IOC) for the questions ranges from 0.67 to 1.00 and the actual condition's reliability was 0.97, whereas the expected condition's reliability was 0.98. Frequency, percentage, mean, and standard deviation were utilized to examine the data. and the modified priority needs index (PNI_{Modified}) calculation. The findings indicated that 81% of respondents employed local wisdom in their instruction. And the teacher employs local wisdom by inviting local scholars to teach at the school. Additionally, it was discovered that the reality of incorporating indigenous wisdom into overall teaching was on a moderate level ($\bar{X}=3.09$ S.D.=0.72) and the expected condition for applying indigenous wisdom to teaching was on a high level ($\bar{X}= 3.93$ S.D. =0.58). When the number of needs was compared to the index indicating their importance in ascending order, it was discovered that teachers possessed the first need, which was the planning aspect (PNI_{modified}= 0.28). Following that is instructional practice (PNI_{modified}= 0.27), measurement and evaluation (PNI_{modified}= 0.27), and utilization (PNI_{modified}= 0.26).

Keywords: Instruction; Local wisdom; Teacher development

บทนำ (Introduction)

ภูมิปัญญาหรือภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง มวลความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดส่งสืบทอดกันมา โดยผ่านกระบวนการพัฒนาให้สอดคล้องกับกาลสมัย สามารถใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตให้เป็นสุขในสังคมได้ (อังกูล สมคะเนย์; 2542 ขวน เพชรแก้ว, 2547; เทิดชาย ช่วยบำรุง, 2554) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดไว้ในมาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพรู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) อรุณี หรดาล (2562) ได้เสนอแนวทางการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้

เกิดการเรียนรู้สามารถนำมาใช้ได้ 3 ลักษณะ คือ เป็นแหล่งเรียนรู้ เป็นผู้ให้ความรู้ และเป็นกิจกรรม และสื่อการเรียนรู้ที่สำคัญในการจัดกิจกรรมทุกครั้งต้องมีกระบวนการอย่างดี มีจุดมุ่งหมายในการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน สามารถวัดประเมินได้ และจัดกิจกรรมให้มีความหลากหลาย นอกจากนี้ ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน (2561) ได้ทำการศึกษารูปแบบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของภูมิปัญญาท้องถิ่นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก พบว่าขั้นตอนในการดำเนินการส่งเสริมให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มี 3 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ ขั้นเตรียม ขั้นสอน และขั้นสรุป ซึ่งในแต่ละขั้นตอนใกล้เคียงกับขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนทั่วไป แต่ละขั้นจะมีความพิเศษคือ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังนั้นครูที่จะนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนนั้นจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการหรือขั้นตอนดังกล่าว

การมีครูที่มีคุณภาพเป็นปัจจัยสำคัญของการจัดการศึกษา และการพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องทำให้สำเร็จเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยต้องกระทำอย่างต่อเนื่องตั้งแต่การพัฒนานักศึกษาคู และการพัฒนาครูประจำการ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 52 กำหนดไว้ว่า ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) นันทภักดิ์ จันทรสาร และคณะ (2561) ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 1 พบว่า การพัฒนาครูปี 2556-2558 เป็นการพัฒนาในรูปแบบการประชุมการอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นส่วนใหญ่และได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้เฉลี่ยสาระการเรียนรู้ละ 1 ชั่วโมงถึง 2 วันต่อปีต่อคน ระบบข้อมูลสารสนเทศไม่มีการวิเคราะห์สภาพปัญหาและไม่มี การสำรวจความต้องการพัฒนาของครู จากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงภาพการพัฒนาครูในอดีต และระบบข้อมูลที่จะนำไปสู่การกำหนดแนวทางการพัฒนาครู จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธศาสตร์ให้ได้ว่าข้อมูลที่จะนำมาสู่การวางแผนพัฒนาครูอย่างเป็นระบบ

การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) เป็นวิธีการวิจัยหนึ่งที่ช่วยให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่สำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไขของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำไปสู่การวางแผนการพัฒนาที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการ สุวิมล ว่องวาณิช (2550) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็นต่อการวางแผนหรือการพัฒนาองค์กรไว้ว่า การวางแผนการทำงานจะต้องเริ่มที่การประเมินบริบทเพื่อเข้าใจสภาพที่เป็นอยู่ของหน่วยงาน และรู้ความต้องการของหน่วยงานว่าจำเป็นต้องได้รับการตอบสนองในด้านใด การดำเนินงานดังกล่าวจำเป็นต้องมีเครื่องมือที่ช่วยในการทำงาน ด้วยเหตุนี้ จึงมียุทธศาสตร์พัฒนาวิธีการวิจัยประเมินความ

ต้องการจำเป็น (Need Assessment Research) เพื่อช่วยวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูหลายฉบับที่นำวิธีการดังกล่าวมาใช้ในการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานนำไปสู่การพัฒนา ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ Castetter and Young (2000) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาบุคลากรไว้ว่า ขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาบุคลากร คือ การหาความแตกต่างระหว่างการปฏิบัติงานที่เป็นจริงกับการปฏิบัติงานที่คาดหวังว่ามีช่องว่างมากน้อยอย่างไรในเรื่องใด พบงานวิจัยหลายชิ้นที่นำการประเมินความต้องการจำเป็นมาใช้ในการวางแผนพัฒนาครู ยกตัวอย่างเช่น งานวิจัยของจิรนนท์ นุ่นชูคันธ์ วรณดี แสงประทีปทอง และประยูร ครองยศ (2559) ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการจัดการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งข้อมูลที่ได้สามารถนำไปวางแผนกำหนดนโยบายในการพัฒนาบุคลากรครูในหน่วยงานดังกล่าว งานวิจัยของประภาพร ศิริสกุลวัฒนาพร สวนีย์ เสริมสุข และเอกชัย จันทา (2563) ได้ทำการศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนารูปแบบในการพัฒนาครูต่อไป

จากที่กล่าวมาข้างต้น การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นวิธีวิทยาทางการวิจัยที่จะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่สะท้อนถึงปัญหาและความต้องการที่จะนำมาสู่การวางแผนพัฒนาที่สอดคล้องและตรงกับความต้องการของครูมากที่สุด ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาในการนำภูมิปัญญามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในเชิงประจักษ์ และนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเหล่านี้ไปสู่การพัฒนา และปรับปรุงกระบวนการพัฒนาครูต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในตำบลหัวรอ เขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 ประกอบด้วย โรงเรียน

วัดตาปะขาวหาย จำนวน 15 คน โรงเรียนอนุบาลพิษณุโลก จำนวน 83 คน โรงเรียนวัดมหาราม จำนวน 28 คน และโรงเรียนวัดสระโคก จำนวน 17 คน รวมจำนวน 143 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนวัดตาปะขาวหาย จำนวน 11 คน โรงเรียนอนุบาลพิษณุโลก จำนวน 61 คน โรงเรียนวัดมหาราม จำนวน 21 คน และโรงเรียนวัดสระโคก จำนวน 12 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ยอมให้มีความคลาดเคลื่อน 5% โดยใช้การดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 105 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความต้องการจำเป็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้จัดการเรียนการสอน มีสาระครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้ (1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (2) พฤติกรรมและความคาดหวังเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้จัดการเรียนการสอน โดยผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงวิธีการประเมินความต้องการจำเป็นโดยกำหนดประเด็นและข้อคำถาม และจัดพิมพ์เป็นฉบับร่าง แล้วนำข้อคำถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผล และประเมินผลทางการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน จำนวน 5 คน พบว่า ข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 และนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพทั้งฉบับโดยการหาความเที่ยงเชิงความสอดคล้องภายในโดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยมีค่าความเที่ยงเชิงความสอดคล้องภายในในส่วนของสภาพที่เป็นจริงในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้จัดการเรียนการสอน มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.97 และในส่วนของความคาดหวังหรือความต้องการในการดำเนินการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้จัดการเรียนการสอน มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.98

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยประสานงานโดยตรงกับผู้บริหารโรงเรียนโดยทางโทรศัพท์ก่อนเพื่อนัดหมายวันเวลาก่อนที่จะลงภาคสนามไปเก็บรวบรวมข้อมูลหลังจากนั้นจึงออกหนังสือจากคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม นัดหมายกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาอีกครั้ง เมื่อถึงกำหนดเวลานัดหมายคณะผู้วิจัยลงภาคสนามนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาทั้ง 5 โรงเรียน ด้วยตนเองโดยก่อนเก็บข้อมูลได้ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการวิจัยในครั้งนี้กับกลุ่มเป้าหมายทุกคนได้ทราบอีกครั้งพร้อมเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามเก็บได้ครบร้อยละ 100 ใช้เวลาในการทำแบบสอบถาม 30 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริงและความคาดหวังต่อการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน สถิติใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. วิเคราะห์ข้อมูลในการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยการหาค่า Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) โดยการหาค่าผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่คาดหวัง (I = Importance) และค่าเฉลี่ยสภาพที่เกิดขึ้นจริง (D = Degree of Success) ด้วยค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (D) เพื่อถ่วงน้ำหนัก หลังจากนั้นนำผลที่ได้มาจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัย (Research Results)

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 31 ปีขึ้นไป จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 25.70 รองลงมา คือ มีประสบการณ์การสอนอยู่ระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 23.80 ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 81 เคยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และวิธีการที่ครูนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้จัดการเรียนการสอน คือ การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสอนในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 31 รองลงมาคือ การพานักเรียนออกไปเรียนกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และมอบหมายให้นักเรียนออกไปศึกษานอกห้องเรียน มีสัดส่วนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 26 ตามลำดับ

ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน แสดงดังตารางที่ 1-ตารางที่ 5

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และลำดับความต้องการจำเป็นในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ด้านการวางแผน

รายการ	สภาพที่เป็นจริง		ระดับ	สภาพที่คาดหวัง		ระดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
	$\bar{x}$	SD		$\bar{x}$	SD			
1. การสำรวจชุมชนทั้งการสังเกต และสอบถามชาวบ้านผู้รู้ เพื่อทำการศึกษาชุมชน	3.40	0.78	ปานกลาง	4.11	0.58	มาก	0.21	10
2. การประสานงานกับปราชญ์ชาวบ้านเพื่อเชิญมาเป็นวิทยากร	3.34	0.90	ปานกลาง	4.09	0.63	มาก	0.23	9
3. การจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้จ่ายเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ค่าตอบแทน ค่าเดินทาง เป็นต้น	2.86	0.83	ปานกลาง	3.89	0.70	มาก	0.36	1
4. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเกี่ยวกับการใช้	2.87	0.89	ปานกลาง	3.90	0.69	มาก	0.36	1

รายการ	สภาพที่เป็นจริง		ระดับ	สภาพที่คาดหวัง		ระดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
	$\bar{x}$	SD		$\bar{x}$	SD			
ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน								
5. การกำหนดมาตรการในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	3.0 9	0.8 5	ปานกลาง	3.9 4	0.68	มาก	0.27	5
6. วิเคราะห์หลักสูตรรายวิชาว่ามีเนื้อหาใดบ้างที่สามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	3.2 0	0.7 8	ปานกลาง	3.9 9	0.68	มาก	0.25	7
7. การนำบุคคลในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.2 0	0.9 2	ปานกลาง	4.0 7	0.71	มาก	0.27	5
8. การกำหนดการใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนไว้ในแผนการจัดการเรียนการสอน	3.1 9	0.7 7	ปานกลาง	4.0 0	0.68	มาก	0.25	7
9. การวางแผนร่วมกันระหว่างครู ผู้สอนและปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อร่วมกันวิเคราะห์องค์ความรู้	2.8 1	0.8 2	ปานกลาง	3.8 3	0.63	มาก	0.36	1
10. วิเคราะห์ทำความเข้าใจ วิธีและความคิดของภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำมาจัดเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา	2.9 5	0.8 2	ปานกลาง	3.8 7	0.68	มาก	0.31	4
	3.0 9	0.6 6	ปานกลาง	3.9 7	0.54	มาก		

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพที่เป็นจริงในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนด้านการวางแผน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ =3.09 S.D.=0.66) และสภาพที่คาดหวังในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

($\bar{X}$ =3.97 S.D.=0.54) เมื่อพิจารณาปริมาณความต้องการจำเป็นจากดัชนีบ่งบอกอันดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย 5 อันดับแรก อันดับ 1 คือ การจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้จ่ายเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น (PNI_{modified}= 0.36) มีคณะกรรมการดำเนินงานเกี่ยวกับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน (PNI_{modified}= 0.36) และการวางแผนร่วมกันระหว่างครู ผู้สอนและปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อร่วมกันวิเคราะห์องค์ความรู้ ร่องลงมาคือ อันดับ 2 คือ วิเคราะห์ทำความเข้าใจ วิธีและความคิดของภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำมาจัดเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา (PNI_{modified}= 0.31) อันดับ 3 คือ การกำหนดมาตรการในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน (PNI_{modified}= 0.27) การนำบุคคลในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (PNI_{modified}= 0.27) วิเคราะห์ทำความเข้าใจ วิธีและความคิดของภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำมาจัดเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา (PNI_{modified}= 0.25) และการกำหนดการใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนไว้ในแผนการจัดการเรียนการสอน (PNI_{modified}= 0.25) และการประสานงานกับปราชญ์ชาวบ้านเพื่อเชิญมาเป็นวิทยากร PNI_{modified}= 0.23)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และลำดับความต้องการจำเป็นในการนำ
ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ด้านการลงมือปฏิบัติการสอน

รายการ	สภาพที่เป็นจริง		ระดับ	สภาพที่คาดหวัง		ระดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
	$\bar{x}$	SD		$\bar{x}$	SD			
1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการเชิญผู้รู้ในท้องถิ่นมาเป็นวิทยากร	3.12	0.88	ปานกลาง	3.96	0.69	มาก	0.27	7
2. การเชิญผู้รู้ในท้องถิ่นมาทำกิจกรรมให้กับนักเรียน	3.01	0.94	ปานกลาง	3.97	0.73	มาก	0.32	1
3. การจัดกิจกรรมการสอนโดยความร่วมมือระหว่างครูผู้รู้ และชาวบ้าน	3.01	0.89	ปานกลาง	3.93	0.72	มาก	0.30	3
4. การนำองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดทำเป็นหลักสูตร	3.08	0.86	ปานกลาง	3.95	0.77	มาก	0.28	6
5. การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.14	0.92	ปานกลาง	3.95	0.70	มาก	0.26	1 1
6. การนำองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการบูรณาการกับการเรียนการสอนในกลุ่มสาระต่างๆ	3.15	0.94	ปานกลาง	3.99	0.74	มาก	0.27	7
7. การพิจารณาว่าเนื้อหาใดหรือบทเรียนใดที่ต้องใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.09	0.92	ปานกลาง	3.98	0.72	มาก	0.29	4
8. นำบุคลากรในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จริง ลงมือทำจริง	3.09	0.90	ปานกลาง	4.00	0.72	มาก	0.29	4
9. เน้นหาเน้นการผสมผสานระหว่างความรู้สากล กับความรู้ท้องถิ่น	3.00	0.88	ปานกลาง	3.93	0.69	มาก	0.31	2

รายการ	สภาพที่เป็นจริง		ระดับ	สภาพที่คาดหวัง		ระดับ	PNI _{modified}	อันดับ
	$\bar{X}$	SD		$\bar{X}$	SD			
10. การจัดหาหรือจัดทำสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน	3.11	0.84	ปานกลาง	3.91	0.68	มาก	0.25	12
11. การพานักเรียนไปศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน	3.32	0.85	ปานกลาง	4.05	0.78	มาก	0.22	14
12. การส่งเสริมให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน	3.20	0.92	ปานกลาง	4.01	0.74	มาก	0.25	12
13. สำรวจและจัดทำฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.16	0.87	ปานกลาง	4.01	0.72	มาก	0.27	7
14. การจัดสภาพแวดล้อมโดยให้นักเรียนออกไปศึกษารอบๆชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย	3.15	0.81	ปานกลาง	4.01	0.69	มาก	0.27	7
	3.12	0.75	ปานกลาง	3.97	0.63	มาก		

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพที่เป็นจริงในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนด้านด้านการลงมือปฏิบัติการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.12$ S.D.=0.57) และสภาพที่คาดหวังในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.97$ S.D.=0.63) เมื่อพิจารณาปริมาณความต้องการจำเป็นจากดัชนีบ่งบอกอันดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย 5 อันดับแรก อันดับ 1 คือการเชิญผู้รู้ในท้องถิ่นมาทำกิจกรรมให้กับนักเรียน (PNI_{modified}= 0.32) รองลงมาคือ อันดับ 2 คือเนื้อหาเน้นการผสมผสานระหว่างความรู้สากล กับความรู้ท้องถิ่น (PNI_{modified}= 0.31) อันดับ 3 คือ การจัดกิจกรรมการสอนโดยความร่วมมือระหว่างครู ผู้รู้ และชาวบ้าน (PNI_{modified}= 0.30) อันดับ 4 คือการพิจารณาว่าเนื้อหาใดหรือบทเรียนใดที่ต้องใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น (PNI_{modified}= 0.29) และ การนำบุคลากรในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จริง ลงมือทำจริง (PNI_{modified}= 0.29) และอันดับ 5 คือ การนำองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดทำเป็นหลักสูตร (PNI_{modified}= 0.28)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และลำดับความต้องการจำเป็นในการนำ
ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล

รายการ	สภาพที่เป็นจริง		ระดับ	สภาพที่คาดหวัง		ระดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
	$\bar{x}$	SD		$\bar{x}$	SD			
1. ประเมินผลผู้เรียนจากการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน	3.07	0.88	ปานกลาง	3.96	0.74	มาก	0.29	2
2. การให้ปราชญ์ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลนักเรียน	2.93	0.89	ปานกลาง	3.87	0.79	มาก	0.32	1
3. การใช้กระบวนการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง	3.26	0.81	ปานกลาง	4.03	0.73	มาก	0.24	3
	3.09	0.76	ปานกลาง	3.95	0.69	มาก		

จากตารางที่ 3 พบว่า สภาพที่เป็นจริงในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนด้านด้านการวัดและประเมินผลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ =3.09 S.D.=0.76) และสภาพที่คาดหวังในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.95 S.D.=0.69) เมื่อพิจารณาปริมาณความต้องการจากดัชนีบ่งบอกอันดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย อันดับ 1 คือ การให้ปราชญ์ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลนักเรียน (PNI_{modified}= 0.32) อันดับ 2 คือ ประเมินผลผู้เรียนจากการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน PNI_{modified}= 0.29) และอันดับ 3 คือ การใช้กระบวนการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง (PNI_{modified}= 0.24)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และลำดับความต้องการจำเป็นในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ด้านการใช้ประโยชน์

รายการ	สภาพที่เป็นจริง		ระดับ	สภาพที่คาดหวัง		ระดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
	$\bar{x}$	SD		$\bar{x}$	SD			
1. การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของปราชญ์ชาวบ้านในชุมชน	3.26	0.87	ปานกลาง	4.09	0.74	มาก	0.25	3
2. การนำปราชญ์ชาวบ้านมาถ่ายทอดองค์ความรู้ ทำให้นักเรียนเข้าใจได้ง่าย เช่น ใช้ภาษาถิ่นเข้าใจง่าย มีความเป็นกันเอง เป็นต้น	3.20	0.90	ปานกลาง	4.03	0.74	มาก	0.26	2
3. การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในประวัติความเป็นมาของชุมชน สภาพความเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของชุมชน	3.20	0.92	ปานกลาง	4.09	0.76	มาก	0.28	1
ภาพรวม	3.22	0.84	ปานกลาง	4.07	0.69	มาก		

จากตารางที่ 4 พบว่า สภาพที่เป็นจริงในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนด้านการนำไปใช้ประโยชน์ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.22$ S.D.=0.84) และสภาพที่คาดหวังในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.07$ S.D.=0.69) เมื่อพิจารณาปริมาณความต้องการจำเป็นจากดัชนีบ่งบอกอันดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย อันดับ 1 คือ การนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในประวัติความเป็นมาของชุมชน สภาพความเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของชุมชน (PNI_{modified}= 0.28) อันดับ 2 คือ การนำปราชญ์ชาวบ้านมาถ่ายทอดองค์ความรู้ ทำให้นักเรียนเข้าใจได้ง่าย เช่น ใช้ภาษาถิ่นเข้าใจง่าย มีความเป็นกันเอง เป็นต้น (PNI_{modified}= 0.26) อันดับ 3 คือ การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของปราชญ์ชาวบ้านในชุมชน (PNI_{modified}= 0.25)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และลำดับความต้องการจำเป็นในการนำ
ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

รายการ	สภาพที่เป็นจริง		ระดับ	สภาพที่คาดหวัง		ระดับ	PNI _{modified}	อันดับ
	$\bar{X}$	SD		$\bar{X}$	SD			
1. ด้านการวางแผน	3.09	0.66	ปานกลาง	3.97	0.54	มาก	0.28	1
2. ด้านการลงมือปฏิบัติการสอน	3.12	0.75	ปานกลาง	3.97	0.63	มาก	0.27	2
3. ด้านการวัดและประเมินผล	3.09	0.76	ปานกลาง	3.95	0.69	มาก	0.27	2
4. ด้านการใช้ประโยชน์	3.22	0.84	ปานกลาง	4.07	0.69	มาก	0.26	4
ภาพรวม	3.09	0.72	ปานกลาง	3.93	0.58	มาก		

จากตารางที่ 5 พบว่า สภาพที่เป็นจริงในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนด้านในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.09$ S.D.=0.72) และสภาพที่คาดหวังในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.93$ S.D.=0.58) เมื่อพิจารณาปริมาณความต้องการจำเป็นจากดัชนีบ่งบอกอันดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย อันดับ 1 คือ ด้านการวางแผน (PNI_{modified}= 0.28) อันดับ 2 คือ ด้านการลงมือปฏิบัติการสอน (PNI_{modified}= 0.27) และด้านการวัดและประเมินผล (PNI_{modified}= 0.27) และอันดับ 4 คือ ด้านการใช้ประโยชน์ (PNI_{modified}= 0.26)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการความสามารถของครูด้านการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า สภาพที่เป็นจริงในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพคาดหวังในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่าการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในสภาพที่เป็นจริงยังไม่ค่อยได้ดำเนินการมากนัก แต่ครูก็ยังตระหนักถึงความสำคัญของการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาบูรณาการกับเนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ และรู้จักว่าชุมชนของตนเองมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่น่าสนใจและสำคัญ อันจะก่อให้เกิดความรักและสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเองต่อไป ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูมีภาระหน้าที่ค่อนข้างมากทั้งด้าน

การสอน การวัดผลและประเมินผล การตรวจงานนักเรียน รวมไปถึงงานต่างๆ ที่ได้รับมอบหมาย นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนภายในชั้นเรียน เกิดข้อจำกัดในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้บูรณาการกับการจัดการเรียนการสอน ทำให้ครูส่วนใหญ่ออกแบบการจัดการเรียนการสอนโดยอาศัยเนื้อหาตามหลักสูตรและหนังสือเรียนซึ่งผ่านการกลั่นกรองมาอย่างดีแล้วจากนักวิชาการซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ปวีณา มีชุมสม (2560) ที่กล่าวถึงภาระงานด้านการสอนของครูไว้ว่าเป็นภาระงานที่หนักมีความซับซ้อนมีความละเอียดเป็นอย่างมาก ซึ่งในปัจจุบันภาระงานด้านต่างๆ ในสถานศึกษาก็มีจำนวนมากเช่นกัน เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีจำนวนน้อยมาก ครูจำเป็นต้องไปปฏิบัติภาระงานเพิ่มนอกเหนือจากภาระงานสอน ถึงแม้ว่าครูจะมีภาระหน้าที่มากมาย แต่ผลการวิจัยก็ชี้ให้เห็นว่าครูยังมีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่จะนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิระ พรหมวงศ์ และ วรางคณา โตโพธิ์ไทย (2557) ได้ทำการพัฒนาระบบการเรียนการสอนอิงภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนประถมศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ครูผู้สอนไม่เคยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการสอน แต่มีความต้องการเกี่ยวกับระบบการเรียนการสอนอิงภูมิปัญญาท้องถิ่น

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นอันดับแรกเกี่ยวกับการวางแผนโดยเฉพาะ การจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้จ่ายเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเกี่ยวกับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการวางแผนร่วมกันระหว่างครู ผู้สอนและปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ท้องถิ่นความรู้ ที่เป็นเช่นอาจเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีขั้นตอนการสอนบางขั้นตอนที่จำเป็นต้องอาศัยงบประมาณ และความร่วมมือต่างๆ เช่นการให้ค่าตอบแทนครูภูมิปัญญาหรือปราชญ์ชาวบ้าน การพานักเรียนออกไปเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการเรียนรู้ เป็นต้น นอกจากนี้การแต่งตั้งคณะกรรมการต่างจะช่วยทำให้ครูรู้สึกไม่โดดเดี่ยว และมีผู้ช่วยในการดำเนินการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน (2561) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมการจัดการเรียนรู้ของภูมิปัญญาท้องถิ่นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของภูมิปัญญาท้องถิ่น ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านครูภูมิปัญญาท้องถิ่น และด้านนักเรียน โดยเฉพาะในด้านการบริหารจัดการเกี่ยวข้องกับการขาดแคลนงบประมาณ การขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน เวลาของครูภูมิปัญญาท้องถิ่นและเวลาเรียนของนักเรียนว่างไม่ตรงกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูอันดับแรกคือ การวางแผนร่วมกันระหว่างครูผู้สอนและปราชญ์ชาวบ้าน และการจัดสรรงบประมาณ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมา

ใช้ในการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียน พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณ และส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างครูและประชาชนชาวบ้าน

2. จากผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครู พบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวางแผนร่วมกันระหว่างครู ผู้สอนและประชาชนชาวบ้าน เพื่อร่วมกันวิเคราะห์องค์ความรู้ และการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้จ่ายเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ค่าตอบแทน ค่าเดินทาง เป็นต้น เป็นอันดับแรก ดังนั้นควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสาเหตุและแนวทางแก้ไขของประเด็นความต้องการจำเป็นดังกล่าว อันจะนำไปสู่การวางแผนเชิงนโยบายของผู้บริหารในการแก้ไขต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าครูมีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวางแผนสูงสุดเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านการลงมือปฏิบัติการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการใช้ประโยชน์ ตามลำดับ ดังนั้น ควรทำการวิเคราะห์สาเหตุ และศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและความต้องการดังกล่าวเพื่อให้การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- จิรนนท์ นุ่นชูคันธ์ วรณัติ แสงประทีปทอง และประยูร ครองยศ. (2559). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการจัดการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. *Veridian E-Journal*. 9(1), 87-99.
- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2561). รูปแบบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมการจัดการเรียนรู้ของภูมิปัญญาท้องถิ่นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 24(1), 152-166.
- เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2554). *ภูมิปัญญาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นเชิงสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- นันทศักดิ์ จันทรสาร์ท และคณะ. (2561). ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 1. *วารสารการวิจัยกาสะลองคำ*. 12(2), 147-156.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประภาพร ศิริสกุลวัฒนาพร สวนีย์ เสริมสุข และเอกชัย จันทา. (2563). การศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก

- เขต 3. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. 14(1), 80-96.
- ปวีณา มีชูสม. (2560). การศึกษาสภาพการปฏิบัติการงานของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา. *ศึกษา วารสารศึกษาศาสตร์*. 14(1), 60-67.
- วชิระ พรหมวงศ์ และวรางคณา โตโพธิ์ไทย. (2557). การพัฒนาระบบการเรียนการสอนอิงภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนประถมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*. 25(2), 161-171.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรณี หรดาล. (2562). ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย. *สัปดาห์: วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส.)*. 25(2), 1-11.
- อังกูล สมคะเนย์. (2535). *สภาพและปัญหาการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้พัฒนาหลักสูตรในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Castetter, W. B., & Young, P. I. (2000). *The human resource function in educational* (7th ed.). Upper Saddle River, NJ: Merrill.